

капіталу в міжнародній практиці розглядається переважно стосовно акціонерних компаній, та акціонери є найбільш зацікавленими особами в повній інформації про капітал. Відповідно до різних організаційно-правових форм підприємств, існують розбіжності у відносинах власності, а також у регулюванні майнових питань, що й зумовлює особливості та відмінності обліку власного капіталу та відображення цієї інформації у фінансовій звітності.

Реформування системи бухгалтерського обліку в Україні вже почалося і це складний, неоднозначний процес, який повинен співвідноситися з готовністю системи бухгалтерського обліку до відповідних новацій. Упровадження міжнародних стандартів обліку та звітності в Україні полегшить співпрацю вітчизняних підприємств зі світовими торговельними партнерами, і цим самим надасть можливість залучити додаткові іноземні інвестиції. Тому через наявні невідповідності в міжнародних та вітчизняних облікових стандартах щодо обліку власного капіталу це питання є актуальним та потребує подальшого дослідження.

Отже, нині питання про складання фінансової звітності для відображення операцій з власним капіталом відповідно до вимог міжнародних стандартів фінансової звітності. В Україні, на нашу думку, слід застосувати практику Великобританії щодо розкриття інформації у фінансовій звітності про резервний капітал, що забезпечить прийняття більш ефективних управлінських рішень та особливостей формування резервів і розподілу податкових платежів у часі, що дозволить підприємствам протягом строку дії кредиту підтримувати показники прибутку на оптимальному для них рівні.

Список використаних джерел: 1. Петришина Н. С., Греснюк О. О. Порівняльна характеристика категорії власний капітал за національними та міжнародними стандартами бухгалтерського обліку. Облік і аудит. *Наука й економіка*. 2013. № 1 (29). С. 74-79. 2. Замлинський В. А. Міжнародна стандартизація обліку як основа підвищення конкурентоспроможності економіки України. *Аграрний вісник Причорномор'я. Економічні науки*. 2012. № 65. С. 12-15. 3. Ціцька Н. Впровадження у практику міжнародних стандартів фінансової звітності. URL: http://sophus.at.ua/publ/2013_04_18_19_kampodilsk/sekcija_3_2013_04_18_19/vprovadzhennja_u_praktiku_mizhnarodnikh_standartiv_finansovoi_zv_itnosti/23-1-0-518. 4. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затверджено наказом Міністерства фінансів України 07.02.2013 р. № 73.

УДК 657

Ю. В. Сидоренко, студентка

Науковий керівник: **Ю. М. Перетятко**, канд. екон. наук, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

Чернігівський національний технологічний університет, м. Чернігів, Україна

ПРОБЛЕМА ВИЗНАЧЕННЯ СПРАВЕДЛИВОЇ ВАРТОСТІ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ

Ключові слова: справедлива вартість, оцінка, бухгалтерський облік.

Нині головним напрямом розвитку оцінки активів та зобов'язань на підприємствах є поняття справедливої вартості.

Проблеми оцінки справедливої вартості досліджуються багатьма вченими, зокрема такими, як В. Ф. Палій, Л. Г. Ловінська, І. Чалий, В. Я. Соколов, Л. В. Гончар та інші. Їхні праці присвячені проблемам алгоритму оцінки об'єктів бухгалтерського обліку, які розраховуються за справедливою вартістю. Незважаючи на увагу науковців до проблем визначення справедливої вартості, це питання та шляхи його вирішення залишаються актуальними та потребують подальших досліджень, що пов'язано з постійною зміною нормативно-правових актів, які регулюють ведення бухгалтерського обліку на підприємстві.

Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств» надає визначення справедливої вартості як суми, за якою можна продати актив або оплатити зобов'язання за звичайних умов на певну дату. У таблиці наведено об'єкти бухгалтерського обліку, які оцінюються за справедливою вартістю (табл.).

Об'єкти бухгалтерського обліку, які оцінюються за справедливою вартістю

Об'єкти визначення справедливої вартості	Визначення справедливої вартості
Цінні папери	Поточна ринкова вартість на фондовому ринку. За відсутності такої оцінки – експертна оцінка
Дебіторська заборгованість	Теперішня (дисконтована) сума, яка підлягає отриманню, що визначена за відповідною поточною відсотковою ставкою за вирахуванням резерву сумнівних боргів та витрат на отримання дебіторської заборгованості в разі потреби. Дисконтування не здійснюється для короткострокової заборгованості, якщо різниця між номінальною сумою дебіторської заборгованості та дисконтованою сумою несуттєва (менше ніж 5 % номінальної суми)
Готова продукція і товари	Ціна реалізації за вирахуванням витрат на реалізацію та суми надбавки (прибутку), виходячи з надбавки (прибутку) для аналогічної готової продукції та товарів
Незавершене виробництво	Ціна реалізації готової продукції за вирахуванням витрат на завершення, реалізацію та надбавки (прибутку), розрахованої за розміром прибутку аналогічної готової продукції
Матеріали	Відновлювальна вартість (сучасна собівартість придбання)
Земля та будівлі	Ринкова вартість
Машини та устаткування	Ринкова вартість. У разі відсутності даних про ринкову вартість – відновлювальна вартість (сучасна собівартість придбання) за вирахуванням суми зносу на дату оцінки
Інші основні засоби	Відновлювальна вартість (сучасна собівартість придбання) за вирахуванням суми зносу на дату оцінки
Нематеріальні активи	Поточна ринкова вартість. За відсутності такої вартості - оціночна вартість, яку підприємство сплатило б за актив у разі операції між обізнаними, зацікавленими та незалежними сторонами, виходячи з наявної інформації
Чисті активи або зобов'язання за пенсійними програмами з передбаченими виплатами	Теперішня (дисконтована) сума належних виплат пенсій за вирахуванням справедливої вартості будь-яких активів пенсійної програми
Податкові активи та зобов'язання	Сума податкових пільг чи податків, що підлягають сплаті, які виникають унаслідок об'єднання підприємств
Поточні та довгострокові зобов'язання	Теперішня (дисконтована) сума, яка має виплачуватися при погашенні заборгованості, визначеної за відповідними поточними відсотковими ставками. Дисконтування не здійснюється для короткострокових зобов'язань, якщо різниця між номінальною сумою зобов'язання та дисконтованою сумою є несуттєвою (менше ніж 5 % номінальної вартості)
Обтяжливі контракти та інші непередбачені зобов'язання	Теперішня (дисконтована) сума, яка підлягає сплаті при погашенні зобов'язання, визначена за відповідною поточною відсотковою ставкою

Джерело: [1].

На практиці, при визначенні справедливої вартості у працівників облікового апарату найбільше труднощів виникає з ринковою вартістю, що пов'язано з:

- проблемою ідентифікації ринку об'єктів бухгалтерського обліку;
- проблемою вибору ринкової вартості, якщо існують дві або більше альтернативні ціни на об'єкти;
- документом, в якому необхідно зафіксувати встановлену ринкову вартість для цілей бухгалтерського обліку.

Чинне законодавство у сфері бухгалтерського обліку та оподаткування не дають практичних рекомендацій щодо визначення ринкової вартості. Тому щоб уникнути колізій та маніпуляцій із визначенням такої вартості, ми рекомендуємо працівникам облікового апарату звертатись до суб'єкта оціночної діяльності, який, керуючись чинним законодавством та етичними принципами, здійснить незалежне оцінювання об'єкта бухгалтерського обліку та надасть Акт оцінки із зазначенням ринкової вартості.

Список використаних джерел: 1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств»: затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 7 липня 1999 року № 163. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0499-99>.